

'120 vaccinatiecentra is gewoon veel te veel'

 De Morgen - 11 Jan. 2021
Pagina 4

De miljoenen nodige coronaprikken zetten doe je best met behulp van zo'n 40 en geen 120 Vlaamse vaccinatiecentra. Dat concluderen logistiek experts Roel Gevaers en Wouter Dewulf (UAntwerpen). 'Kleinschaligheid en versnippering verhoogt het risico op fouten.'

België wil tegen september zo'n 80 procent van de bevolking inenten en in die ongeziene vaccinatiecampagne komen de lokale besturen aan zet. Per ongeveer 50.000 Belgen moet er één vaccinatiecentrum komen, goed voor in totaal zo'n 200 centra, waarvan 120 in Vlaanderen.

Professoren Roel Gevaers en Wouter Dewulf van het Departement Transport en Ruimtelijke Economie aan de UAntwerpen trekken grote ogen over die opdracht van minister van Binnenlands Bestuur Bart Somers (Open Vld) aan steden en gemeenten. "Dat lijkt ons niet efficiënt."

Waarom niet?

Gevaers: "We begrijpen het argument dat nabijheid belangrijk is. Studies tonen dat de vaccinatiegraad toeneemt als de centra minder ver uit elkaar liggen. Maar vanuit logistiek perspectief is 120 in Vlaanderen te veel. Deze vaccins vervoeren, bewaren en zetten is al complex. Alles over zoveel centra verdelen maakt het nog ingewikkelder, terwijl het net snel en grootschalig moet.

"Zo zullen we wellicht zo'n vijf vaccins kunnen inzetten. Die worden allemaal op andere temperaturen bewaard en anders toegediend. Je moet ook per vaccin een aparte bedieningslijn voorzien. Het ene centrum zal Pfizer en AstraZeneca nodig hebben, het andere Moderna en CureVac, want iedereen moet twee dosissen van hetzelfde product krijgen. Die complexe scenario's over veel centra verdelen, verhoogt de kans op fouten."

Wat toont jullie onderzoek?

Gevaers: "We hebben in een denktank van de Universiteit Antwerpen samen met een paar vertegenwoordigers uit de industrie uiteenlopende scenario's onderzocht, van alle twaalf paleizen van de Heizel als enige centrum tot het niveau van huisartsen en apotheken.

"Het ideale compromis tussen nabijheid en efficiëntie blijkt het niveau van de wachtposten, waar je sinds een paar jaar per cluster gemeentes in het weekend voor medische hulp terecht kunt. In ons land zijn er 73, in Vlaanderen 43. Op dat niveau zou je daar 1.000 mensen per dag moeten vaccineren om 80 procent van de bevolking voor september gevaccineerd te krijgen."

Houden jullie alleen rekening met logistiek?

Dewulf: "Nee, al is logistiek uiteraard een belangrijk deel. Er moet voldoende parkeerplaats zijn, het openbaar vervoer mag niet te ver weg zijn, er moet een ziekenhuis in de buurt zijn mocht er iets misgaan en er moeten voldoende vierkante meters zijn om mensen op afstand te laten wachten en een kwartier na vaccinatie ter plekke te houden.

"Maar we houden ook rekening met personeel, administratie, snelle wendbaarheid, cybermisdaad en ook de vaccins zelf. Uit een flacon van Pfizer mag je zes of zeven vaccins trekken. Als je die vaccins over meer kleine centra verdeelt, ga je er meer verspillen.

"Het niveau van de wachtposten komt uit onze analyse als nog nabij genoeg, maar wel efficiënt. Dat betekent dus drie keer minder vaccinatiecentra in Vlaanderen dan nu voorzien."

Waarom kijken jullie ook naar cybercrime?

Gevaers: "Informatie over vaccintransporten is in de VS gehackt, hier horen we over cyberaanvallen tegen labo's. In gemeentelijke zalen riskeer je dat er onvoldoende expertise is om de juiste firewall op de wifi te zetten. Dat stuur je beter centraal aan."

Dewulf: "Er is ook medisch personeel tekort. Gepensioneerden en studenten inzetten helpt, maar hen hou je geen zes maanden gemotiveerd. Dat personeel dan ook nog eens gaan verdelen over te veel centra is niet opportuun. Als twee mensen uitvallen in een centrum waar vijf mensen werken, riskeer je dat je het moet sluiten."

Minister van Volksgezondheid Frank Vandenbroucke (sp.a) lobbyt bij Europa voor tien miljoen extra Pfizer-dosissen. Hoe moet de campagne daarop inspelen?

Gevaers: "Door sneller meer te vaccineren. Je moet permanent bijsturen en ook dat gaat veel makkelijker als je redelijk centraal werkt. Volgens ons moeten die centra ook zelf voor de opslag instaan, want het lijkt niet realistisch dat de 40 ziekenhuizen die dat nu doen daarvoor zullen blijven zorgen. Opnieuw is het dan efficiënter dat je geen 200 maar eerder 70 zware diepvriezers voor de Pfizer-vaccins aankoopt. Slagkracht, eenheid van commando en stroomlijnen zijn cruciaal."

Zoals in Duitsland?

Dewulf: "En zoals in Nederland. Zij werken niet toevallig telkens met één vaccinatiecentrum per ongeveer 200.000 inwoners. Duitsland voorziet er 400, amper twee keer zoveel als wat België dus plant. Nederland werkt via 67 gezondheidsdiensten. Buurlanden zetten ook de eventsector in. Dat moeten wij ook doen. Op het niveau van de wachtposten is het perfect mogelijk voldoende vrije

parkeerterreinen, expohallen en braakliggende terreinen te vinden. De sector die nu toch geen werk heeft, kan vaccinatiecentra inrichten die aan alle technische voorwaarden voldoen en waar zij professionele crowd control opzetten."

Volgens Vlaams minister van Binnenlands Bestuur Bart Somers (Open Vld) zijn die 120 centra net het beste compromis tussen grootschaligheid en nabijheid.

Dewulf: "Daar volgen wij hem dus niet in. Er is inderdaad een kleine groep die minder mobiel is, maar voor hen kun je vaccinatie via de huisarts regelen of minimaal mobiele teams inzetten, al is het geen goed plan te veel personeel van hot naar her te laten rijden. Ik begrijp ook wel dat burgemeesters graag hun steentje bijdragen. Iedere gemeente zijn eigen centrum klinkt sympathiek, maar dan denk ik: bonne chance."

BARBARA DEBUSSCHERE

Copyright © 2021 De Persgroep Publishing. Alle rechten voorbehouden